

فهرست مطالب

مقدمه	۱۵
باب اول - اصل قانونی بودن حقوق جزا	۱۷
بخش اول - اصول اساسی قانونی بودن حقوق جزا	۱۹
فصل اول - اصل قانونی بودن حقوق جزا	۲۰
مبحث اول - تحولات اصل قانونی بودن حقوق جزا و دلایل پذیرش آن	۲۰
گفتار اول - تحولات اصل قانونی بودن حقوق جزا	۲۰
الف - اصل قانونی بودن حقوق جزا در حقوق موضوعه	۲۰
ب - اصل قانونی بودن حقوق جزا در حقوق اسلام	۲۳
ج - علل پذیرش اصل قانونی بودن حقوق جزا	۲۴
۱ - رعایت منافع فردی	۲۴
۲ - سیاست‌های کیفری	۲۵
۳ - رعایت منافع اجتماعی	۲۶
۴ - تقسیم وظایف قوای سه‌گانه	۲۶
مبحث دوم - محتوای اصل قانونی بودن حقوق جزا	۲۷
گفتار اول - اصل قانونی بودن جرایم	۲۸
گفتار دوم - اصل قانونی بودن مجازات‌ها	۳۱
گفتار سوم - دخالت قوه قضاییه	۳۶
گفتار چهارم - لزوم محاکمه قانونی	۳۷
فصل دوم - تفسیر قوانین کیفری	۴۰
مبحث اول - انواع تفسیرها	۴۰
گفتار اول - تفسیر قوانین حقوق خصوصی	۴۰
گفتار دوم - تفسیر قوانین کیفری	۴۲
مبحث دوم - روش‌های مختلف تفسیر قوانین کیفری	۴۴
گفتار اول - تفسیر مضیق	۴۴
گفتار دوم - تفسیر از راه قیاس	۴۷
گفتار سوم - تفسیر موسع	۴۹
۱ - رویه قضایی فرانسه	۵۰
۲ - رویه قضایی ایران	۵۰

۵۳	بخش دوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان و زمان
۵۳	فصل اول - قلمرو اجرای قوانین جزایی در مکان
۵۷	مبحث اول - اصل صلاحیت سرزمینی بودن قوانین جزایی
۵۸	گفتار اول - امتیازات اصل سرزمینی بودن قوانین جزایی
۵۸	الف - از جهت آثار رسیدگی و نتایج حاصل از مجازات
۵۸	ب - از جهت رسیدگی به آیین دادرسی
۵۹	ج - از جهت سیاست ملی و بین‌المللی
۶۰	گفتار دوم - اشکالات مربوط به اصل صلاحیت سرزمینی بودن
۶۰	الف - جرایم ارتكابی در دریای ساحلی
۶۲	۱ - کشتی‌های جنگی
۶۲	۲ - کشتی‌های غیر جنگی
۶۴	ب - جرایم ارتكابی در قلمرو هوایی
	ج - جرایمی که قسمتی از آن در داخل خاک ایران و قسمت دیگر در خارج اتفاق می‌افتد
۶۷	گفتار سوم - استثنائات وارده بر اصل سرزمینی بودن
۷۰	الف - مصونیت نمایندگان سیاسی
۷۳	ب - جلوگیری از ارتكاب جرایم علیه مأمورین سیاسی
۷۴	مبحث دوم - اصل صلاحیت شخصی و واقعی قوانین جزایی
۷۴	گفتار اول - اصل صلاحیت شخصی
۷۶	الف - دلایل اصل شخصی بودن قوانین جزایی
۷۷	ب - رعایت اصل صلاحیت شخصی در قوانین ایران
۸۰	مبحث سوم - اصل صلاحیت واقعی و جهانی قوانین کیفری
۸۱	گفتار اول - رعایت اصل صلاحیت واقعی در قوانین ایران
۸۵	گفتار دوم - رعایت اصل صلاحیت جهانی در قوانین ایران
۸۷	فصل دوم - قلمرو اجرای قوانین جزایی در زمان
۸۷	مبحث اول - محدوده قانون در حقوق جزای ماهوی
۸۷	گفتار اول - سابقه تاریخی
۸۸	الف - قاعده عطف به ماسبق نشدن قوانین جزایی در اسلام
۸۹	ب - قاعده عطف به ماسبق نشدن قوانین جزایی در حقوق موضوعه
۹۳	گفتار دوم - اشکالات مرتبط به اصل عطف به ماسبق نشدن قوانین کیفری
۹۳	الف - اشکال ناشی از تاریخ قانون
۹۳	۱ - قوانین جزایی مصوب مجلس شورای اسلامی
۹۵	۲ - قوانینی که در نتیجه اختیارات تصویب می‌شوند
۹۷	ب - اشکال مربوط به تعیین تاریخ وقوع جرم

فهرست مطالب □ ۷

۹۷	۱ - جرم ساده و آنی
۹۷	۲ - جرم مستمر
۹۸	۳ - جرم مرکب
۹۸	۴ - جرم به عادت
۹۹	ج - اشکال مربوط به تشخیص شدت و خفت قوانین جزایی
۱۰۲	د - قانون جدید و اعتبار امر مختومه
۱۰۳	مبحث دوم - محدوده قانون در حقوق جزای شکلی
۱۰۳	گفتار اول - دلایل عطف به ماسبق شدن قواعد شکلی
۱۰۷	گفتار دوم - استثنائات وارده بر این اصل
۱۱۱	باب دوم - رکن مادی جرم
۱۱۱	بخش اول - عملیات اجرایی جرم و مراحل مختلف آن
۱۱۱	فصل اول - عملیات اجرایی جرم
۱۱۲	مبحث اول - انواع اعمال مادی
۱۱۲	گفتار اول - جرم رفتار و ترک رفتار
۱۱۲	الف - جرم ترک رفتار ارتكابی از ناحیه مستخدمین دولتی
۱۱۴	ب - جرم ترک رفتار ارتكابی از ناحیه افراد عادی
۱۱۷	ج - جرم فعل ناشی از ترک فعل
۱۲۲	گفتار دوم - تقسیم‌بندی جرایم از نظر طول زمان ارتكاب جرم
۱۲۲	الف - جرم آنی
۱۲۳	(۱) جرم آنی ناشی از عمل
۱۲۳	(۲) جرم آنی ناشی از ترک عمل
۱۲۳	ب - جرم متمادی یا مستمر
۱۲۳	(۱) جرم مستمر ناشی از عمل
۱۲۴	(۲) جرم مستمر ناشی از ترک فعل
۱۲۴	مبحث دوم - اهمیت تقسیم بندی
۱۲۴	گفتار اول - تقسیم‌بندی از نظرهای مختلف
۱۲۴	الف - از نظر شدت و ضعف مجازات
۱۲۵	ب - از نظر اعمال قوانین جزایی در زمان
۱۲۵	ج - از نظر تشخیص صلاحیت دادگاه
۱۲۶	گفتار دوم - تقسیم‌بندی از نظر نحوه ارتكاب جرم
۱۲۶	الف - جرم مقید
۱۲۶	ب - جرم مطلق

۱۲۶	ج - جرم ساده
۱۲۶	د - جرم به عادت
۱۲۸	هـ - جرم جمعی
۱۲۸	و - جرم مرتبط
۱۲۹	ز - جرم مرکب
۱۲۹	ح - جرم مشهود و جرم غیر مشهود
۱۳۰	فصل دوم - مراحل مختلف عملیات اجرایی جرم
۱۳۱	مبحث اول - شروع به جرم
۱۳۱	گفتار اول - سیر مراحل قانونی شروع به جرم
۱۳۳	گفتار دوم - شرایط تحقق شروع به جرم
۱۳۳	الف - شروع به اجراء
۱۳۳	۱ - تفکیک شروع به اجراء از تفکّر و قصد مجرمانه
۱۳۵	۲ - تفکیک شروع به اجراء از تهیه مقدمات
۱۳۶	۱ - نظریه موضوعی یا عینی یا برون ذاتی
۱۳۷	۲ - نظریه شخصی یا ذهنی یا درون ذاتی
۱۳۹	ب - انصراف غیرارادی
۱۴۰	گفتار سوم - مجازات شروع به جرم
۱۴۶	مبحث دوم - اقدامات مجرمانه بدون بهره
۱۴۶	گفتار اول - جرم عقیم
۱۴۹	گفتار دوم - جرم محال
۱۵۰	الف - نظریه عدم مجازات جرم محال
۱۵۱	ب - نظریه اعمال مجازات جرم محال
۱۵۱	ج - نظریه بینابین
۱۵۳	د - نظریه محال موضوعی و محال حکمی
۱۵۵	بخش دوم - عملیات اجرایی جرم تام و نقش مرتکبین آن
۱۵۶	فصل اول - شرکت در جرم
۱۵۶	مبحث اول - شرایط تحقق شرکت در جرم
۱۵۹	گفتار اول - وجود قصد در ارتکاب جرم
۱۶۱	گفتار دوم - انجام عملیات اجرایی
۱۶۳	مبحث دوم - مجازات شرکای در جرم
۱۶۴	گفتار اول - مجازات شرکت در جرایم عمدی
۱۶۴	الف - شرکت در ارتکاب جرایم تعزیری
۱۶۶	ب - شرکت در جنایت
۱۶۹	ج - شرکت در ارتکاب جرایم غیر عمدی

فهرست مطالب □ ۹

۱۶۹	۱ - شرکت در ارتکاب جرایم غیر عمدی تعزیری
۱۷۲	۲ - اشتراک در جنایت در جرایم شبه عمدی و خطای محض
۱۷۵	فصل دوم - معاونت در جرم
۱۷۶	مبحث اول - ارکان تشکیل دهنده جرم معاونت
۱۷۸	گفتار اول - عنصر قانونی جرم معاونت
۱۷۸	الف - نظریه مجرمیت استعاره‌ای
۱۷۹	ب - نظریه مجرمیت مستقل
۱۸۲	گفتار دوم - عنصر مادی جرم معاونت
۱۸۲	الف - تحقق عمل مثبت مادی
۱۸۵	ب - تحقق فعل مجرمانه در خارج
۱۸۶	ج - وجود وحدت قصد
۱۸۷	د - تقدم یا اقتران زمانی
۱۸۷	ه - مصادیق معاونت در جرم
۱۸۷	۱ - معاونت از طریق تحریک، ترغیب، تهدید یا تطمیع
۱۸۷	اول - تحریک
۱۹۲	دوم - ترغیب
۱۹۲	سوم - تهدید
۱۹۳	چهارم - تطمیع
۱۹۴	۲ - معاونت از طریق دسیسه، فریب و نیرنگ یا سوء استفاده از قدرت
۱۹۵	۳ - معاونت از طریق تهیه و وسائل ارتکاب جرم
۱۹۶	۴ - معاونت به وسیله ارائه طریق
۱۹۷	۵ - معاونت به وسیله تسهیل ارتکاب جرم
۱۹۸	گفتار سوم - عنصر معنوی جرم معاونت
۱۹۸	الف - معاونت در جرایم عمدی
۱۹۹	ب - معاونت در جرایم غیر عمدی
۲۰۵	مبحث دوم - مجازات جرم معاونت
۲۰۶	گفتار اول - معاونت به عنوان جرم مستقل مستوجب تعزیر
۲۰۶	الف - در جرایم بر ضد امنیت داخلی مملکت
۲۰۷	ب - فرار اشخاص زندانی یا توقیف شده
۲۰۸	پ - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم
۲۰۸	ت - معاونت در سقط جنین
۲۰۹	ث - تشویق به فساد و فحشاء
۲۱۰	ج - جریحه دار کردن عفت و اخلاق عمومی
۲۱۰	چ - اخفاء مال مسروقه

۱۰ □ حقوق جزای عمومی (۲)

۲۱۱	ح - کمک به دایر کردن قمارخانه
۲۱۲	خ - جرائم خاص معاونت در قانون حمایت از اطفال و نوجوانان
۲۱۳	گفتار دوم - معاونت به عنوان جرم مستوجب حدود و قصاص
۲۱۳	الف - معاونت در شرب خمر
۲۱۳	ب - معاونت در سرقت حدی
۲۱۵	ج - معاونت در جنایت
۲۱۹	باب سوم - رکن معنوی جرم
۲۲۰	بخش اول - مسؤولیت کیفری اشخاص حقیقی
۲۲۳	فصل اول - مسؤولیت کیفری در جرایم عمدی و غیرعمدی
۲۲۳	مبحث اول - مسؤولیت کیفری در جرایم عمدی
۲۲۴	گفتار اول - مختار بودن انسان در ارتکاب جرم
۲۲۴	الف - اراده
۲۲۵	۱ - بحث جبر و اختیار از دیدگاه‌های مختلف
۲۲۵	اول - طرفداران آزادی اراده
۲۲۶	دوم - طرفداران نفی اراده
۲۲۷	سوم - نظریه بینابین
۲۳۰	۲ - جریان تشکیل اراده
۲۳۱	گفتار دوم - اهلیت کیفری داشتن
۲۳۱	الف - شرط سن
۲۳۳	ب - شرط عقل
۲۳۳	گفتار سوم - آگاه و عالم بودن به حرمت عمل مجرمانه
۲۳۳	الف - علم به حکم کیفری
۲۳۵	ب - علم به حکم غیرکیفری که پایه حکم کیفری است
۲۳۷	گفتار چهارم - قصد ارتکاب جرم
۲۳۷	الف - قصد مجرمانه در جرایم مطلق و مقید
۲۳۹	ب - طرق اثبات سوء نیت در جرایم عمدی
۲۴۰	ج - سوء نیت و مسئله انگیزه در ارتکاب جرم
۲۴۳	۱ - تأثیر انگیزه در تحقق جرم
۲۴۳	۲ - تأثیر انگیزه در تعیین میزان مجازات
۲۴۴	د - انواع سوء نیت
۲۴۴	۱ - سوء نیت عام و خاص
۲۴۴	۲ - سوء نیت ساده و سوء نیت با سبق تصمیم

۲۴۵	۳ - سوء نیت جازم و سوء نیت احتمالی
۲۴۷	۴ - سوء نیت معین و سوء نیت نامعین
۲۴۷	مبحث دوم - مسئولیت کیفری در جرایم غیر عمدی
۲۴۸	گفتار اول - مصادیق تقصیر جزایی
۲۴۹	الف - بی احتیاطی
۲۵۰	ب - بی مبالاتی
۲۵۱	ج - عدم مهارت
۲۵۲	د - عدم رعایت نظامات دولتی
۲۵۸	فصل دوم - موانع مسئولیت کیفری
۲۶۰	مبحث اول - موانع مسئولیت کیفری که جنبه شخصی دارند
۲۶۰	گفتار اول - مسئولیت جزایی اطفال
۲۶۰	الف - مسئولیت جزایی اطفال در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰
۲۶۱	۱ - حد بلوغ چیست؟
۲۶۵	۲ - حد تمیز و عدم تمیز در اطفال چگونه است؟
۲۶۷	ب - مسئولیت جزایی اطفال در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
۲۶۸	۱ - مسئولیت کیفری اطفال نابالغ
۲۷۰	۲ - اطفال و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال
۲۷۲	۳ - نوجوانان بین ۱۵ تا ۱۸ سال
۲۷۴	گفتار دوم - اختلالات روانی
۲۷۵	الف - حالت اختلالات روانی از نظر مقررات قانونی
۲۷۶	۱ - جنون در قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۷۰
۲۷۷	۲ - اختلال روانی در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
۲۷۷	اول - فقدان شعور
۲۷۸	دوم - اختلال تام قوه تمیز
۲۷۹	سوم - انواع اختلالات روانی
۲۸۰	چهارم - اختلال تام قوه اراده
۲۸۳	ب - مراحل مختلف رسیدگی به حالت جنون
۲۸۳	۱ - جنون در حال ارتکاب جرم
۲۸۵	۲ - جنون حادث در زمان محاکمه و بعد از صدور حکم محکومیت
۲۸۷	۳ - جنون پس از صدور حکم قطعی
۲۸۸	گفتار سوم - اجبار و اکراه
۲۹۰	۱ - اجبار در قانون مجازات عمومی ۱۳۰۴
۲۹۱	۲ - اکراه در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ و ۱۳۹۲
۲۹۳	اول - انواع اکراه

۱۲ □ حقوق جزای عمومی (۲)

۲۹۴	دوم - شرایط اکراه
۲۹۵	سوم - آثار حقوقی و جزایی اکراه
۲۹۵	۳ - شرط زوال مسئولیت کیفری در اکراه
۲۹۶	اول - جرایم قابل تعزیر
۲۹۶	(۱) اکراه در زنا و رابطه نامشروع
۲۹۶	(۲) اکراه در قتل
۲۹۹	۴ - اکراه غیرقابل تحمل باشد
۳۰۱	مبحث دوم - موانع مسئولیت کیفری که جنبه عینی دارند
۳۰۱	گفتار اول - اضطرار و ناچاری
۳۰۱	الف - اضطرار از منظر حقوق اسلام
۳۰۱	۱ - در قرآن کریم
۳۰۲	۲ - سنت
۳۰۳	ب - مفهوم اضطرار از منظر قانونی
۳۰۶	ج - شرایط تحقق اضطرار
۳۰۶	۱ - خطر می بایست شدید باشد
۳۰۷	۲ - خطر محتمل و قریب الوقوع
۳۰۷	۳ - وجود ضرورت
۳۰۸	۴ - عدم تعمد
۳۰۹	۵ - تناسب خطر با جرم ارتكابی
۳۰۹	۶ - غیر قابل اجتناب بودن خطر
۳۱۰	د - مستثنا شدن دیه و ضمان مالی
۳۱۳	گفتار دوم - دفاع مشروع
۳۱۳	الف - توجیه فلسفه وجودی دفاع مشروع
۳۱۳	۱ - حق دفاع از حقوق طبیعی انسان است
۳۱۴	۲ - نظریه قرارداد اجتماعی
۳۱۵	۳ - نظریه تعارض دو حق
۳۱۵	۴ - نظریه اجبار معنوی
۳۱۶	۵ - نظریه حقوق اسلام
۳۱۷	ب - شرایط حمله
۳۱۷	۱ - موضوع حمله
۳۱۸	اول - تجاوز به نفس
۳۱۸	دوم - تجاوز به عرض و ناموس
۳۲۰	سوم - تجاوز به آزادی تن
۳۲۲	چهارم - تجاوز به مال

۳۲۵	پنجم - خطر حمله، مسلّم و قریب الوقوع باشد.....
۳۲۷	ج - حمله، غیر عادلانه و بر خلاف حق باشد.....
۳۲۹	د - جدی و حقیقی بودن خطر و تجاوز.....
۳۳۰	هـ - شرایط دفاع.....
۳۳۱	۱ - ضرورت دفاع.....
۳۳۲	۲ - غیر قابل احتراز بودن خطر.....
۳۳۴	۳ - تناسب حمله با دفاع.....
۳۳۷	گفتار سوم - حکم قانون.....
۳۳۸	الف - در صورتی که ارتکاب رفتار به حکم یا اجازه قانون باشد.....
۳۳۸	۱ - جرایم مشهود.....
۳۴۰	۲ - افشاء اسرار نزد مقامات صالحه.....
۳۴۱	۳ - اطلاع مواردی به مقامات صلاحیت دار.....
۳۴۲	ج - اقدامات والدین به منظور تربیت فرزندان.....
۳۴۳	د - عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن.....
۳۴۴	هـ - اعمال جراحی.....
۳۴۵	۱ - تشخیص حدود مسؤولیت پزشکی.....
۳۴۵	اول - فقدان قصد بزهکارانه و سوء نیت.....
۳۴۶	دوم - رضایت مریض.....
۳۴۷	سوم - اجازه صریح قانون گذار.....
۳۴۷	چهارم - وجود اضطرار.....
۳۵۴	۲ - جراحی زیبایی.....
۳۵۵	گفتار چهارم - امر آمر قانونی.....
۳۵۶	الف - شرایط تحقق امر آمر قانونی.....
۳۵۷	۱ - امر از ناحیه آمر قانونی صادر شده باشد.....
۳۵۷	۲ - آمر باید در سلسله مراتب اداری قرار گرفته باشد.....
۳۵۸	۳ - امر آمر قانونی باید واجد شرایط کتبی و رسمی باشد.....
۳۵۸	۴ - مأمور موظف به اجرای امر باشد.....
۳۵۸	ب - مأمور چگونه مکلف به تبعیت از امر آمر می باشد؟.....
۳۶۰	۱ - نظریه کورکورانه "OBÉISSEANCE PASSIVE".....
۳۶۰	۲ - نظریه «سرنیزه آگاه» "BAÏONETTE INTELLIGANTE".....
۳۶۱	۳ - نظریه بینابین.....
۳۶۳	بخش دوم - مسؤولیت کیفری اشخاص حقوقی.....
۳۶۳	فصل اول - شخص حقوقی کیست و شخصیت حقوقی چیست؟.....
۳۶۵	مبحث اول - فرضیه مسؤولیت کیفری اشخاص حقوقی.....

۳۶۵	گفتار اول - نظرهای ابرازی
۳۶۵	الف - نظریه مجازی
۳۶۵	ب - نظریه امتیاز
۳۶۵	ج - نظریه مالکیت اعتباری
۳۶۶	د - نظریه واقعی
۳۶۶	گفتار دوم - اشکالات وارده بر فرضیه مسؤولیت کیفری
۳۶۷	الف - فرضیه عدم مسؤولیت جزایی اشخاص حقوقی
۳۶۸	ب - فرضیه شناخت مسؤولیت جزایی اشخاص حقوقی
۳۶۹	مبحث دوم - مسؤولیت کیفری اشخاص حقوقی در ایران
۳۷۰	گفتار اول - مسؤولیت اشخاص حقوقی در قانون
۳۷۰	مجازات اسلامی سال ۹۲
۳۷۲	گفتار دوم - مسؤولیت اشخاص حقوقی در پاره‌ای از مواد قانونی
۳۷۶	فصل دوم - مسؤولیت کیفری ناشی از عمل دیگری
۳۷۷	مبحث اول - مسؤولیت کیفری دولت و کارفرما
۳۷۸	گفتار اول - مسؤولیت دولت در قبال دیگران
۳۷۸	الف - مسؤولیت دولت در قبال افراد جامعه
۳۸۲	ب - مسؤولیت دولت در قبال اعمال مأمورین خود
۳۸۴	گفتار دوم - مسؤولیت کارفرما در قبال کارگران خود
۳۸۴	الف - مسؤولیت کارفرما در صورت عدم رعایت قواعد آمره
۳۸۵	ب - مسؤولیت کارفرما در اداره کارگاه
۳۸۶	مبحث دوم - مسؤولیت افراد عادی در قبال سایر افراد
۳۸۷	گفتار اول - تعریف قتل خطای محض
۳۹۱	گفتار دوم - فلسفه قانون‌گذاری ضمان عاقله
۳۹۴	گفتار سوم - عاقله کیست؟
۳۹۵	الف - عصبه
۳۹۶	ب - معتق
۳۹۶	ج - ضامن جریره
۳۹۶	د - امام مسلمین
۳۹۹	فهرست منابع و مأخذ